

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 12--

Pol leta . . . " 6--

Četrt leta . . . " 3--

Mesečno . . . " 1-20

Zunaj Avstrije: ----

Celo leto . . . " 15--

Posamezne številke

-- 16 vinarjev. -

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računajo po 18 v.

od 6redne petivrstice: pri

večkratnih oznanilih velik

popust.

„Straža“ izhaja v pon-

deljek in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo Maribor

Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti

vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Najnovejša poročila.

Konec premirja z Rusijo.

Danes, dne 18. februarja ob 12. uri opoldne je poteklo premirje na velikoruski fronti. Vsled odcepitve Ukrajine nastala velikoruska fronta se razteza od Vzhodnega morja približno do Pripjeta. Na tej črti stojijo izključno n. mške čete. Kakor je posneti iz poročil, ki prihajajo iz Berolina, je skorogotovo izbruhnila vojska med Nemčijo in Veliko Rusijo. Iz baltičskih pokrajin dobiva nemška vlada brzjavne prošnje, v katerih baje prosijo Livci, Kuronci, Esti in drugi, naj jih Nemčija reši ruskega gorjá. Ruska, angleška in francoska poročila pa trdijo z vso gotovostjo, da si je Nemčija naravnost naročila, oziroma izmislila te vesti, da bi tako imela vzrok zopet udreti v Rusijo. Ko dobijo naši čitatelji današnje „Stražo“ v roke, se bodo skorogotovo že pričele sovražnosti med Nemčijo in Rusijo. Nemške čete stojijo pripravljene na celi črti, da udarijo v Rusijo.

Kaj bo z državnim zborom?

Poljaki vstrajajo v najstrožji opoziciji proti vladi. Dne 16. t. m. je imel Poljski klub plenarno sejo, katere so se udeležili tudi člani gosposke zbornice in poljski škofje. Sprejeli sta se dve ostri resoluciji. Grofu Czerninu očitajo besedolomstvo. Cenzura ne dovoli, da bi se resolucije objavile. V jutrišnji seji se bo polonaj razjasnil. Če se vladi ne posreči dobiti nemško socialdemokratskih glasov, se računa v ž. katerih krogih z razpustom zbornice. V tem slučaju bi se vlada poslužila § 14.

Vojna ali mir?

Maribor, dne 16. februarja.

To vprašanje ne velja za vseh 23 v vojni se nahajajočih držav, marveč samo za razmerje med Nemčijo in Veliko Rusijo. Nekam čudno zveni to vprašanje, ko so vendar mirovne zastave vele po naši monarhiji. Ali je z njimi, ki so sedaj že izginile, izginilo tudi, kar so z radostnim plapolanjem izražale ali je že izginil mir, ki se je s tako težavo sklenil v Brestu Litovskem?

V Brestu Litovskem se je sploh sklenil samo napol-mir. Ukrajina, ki se z nami nikdar ni nahajala formalno v vojni, ker je takrat še ni bilo, ko se smo v resnici vojskovali z rusko državo, je z nami formalno sklenila mir. Trockij pa ni sklenil miru. Njegov tajnik Salkind, ki je na potu v Pariz, je izjavil mnenje, da se je prej sklepal mir, sedaj se je pa sklenila vojna; to je posledica nove oblike diplomacije. Tako je Trockij rešil boljševiško vladu. Če bi bil sklenil mir, kakor ga je želela imperialistična Nemčija, bi padel Trockij in upropastil tudi boljševiško vladu.

V Brestu Litovskem se torej prepad med Nemčijo in Rusijo ni premostil niti s slabo desko, ki bi dovoljevala prehod za silo. Kakor je razvidno iz poročila o sedaj zadnjih dveh dni (9. in 10. februarja), se ni dosegel sporazum med nemškimi in ruskimi nazirani niti v eni točki. Zoper mirovno pogodbo z Ukrajino je dne 9. februarja Trockij odločno ugovarjal ter izjavil, da z Rado sklenjena in podpisana mirovna pogodba nima nobene veljave ne za ukrajinsko ljudstvo in ne za vlado cele Rusije. Razprava, ki se je ta dan in naslednji dan nadaljevala o samood-

ločbi narodov v zasedenem ozemlju in o načinu, kako naj ti narodi povedo svoje ljudsko mnenje, o vprašanju bodočih državnih mej in o tem, kako in kdaj se naj umaknejo čete iz zasedenega ozemlja, ni dovedla do nobenega soglasja. Nato je dne 10. febr. Trockij izjavil, da Rusija končuje vojno ter pelje svojo armado in svoje ljudstvo iz vojne z ukazom splošne demobilizacije armad, ki so stale v boju zoper Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo. Rusija odklanja, da bi pritrčila pogodbi, stavljenim od Nemčije in Avstrije. Rusija izstopi iz vojne, je pa prisiljena, da ne podpiše mirovne pogodbe.

Na to izjavo ni Czernin nič odgovoril, pač pa Kühlmann, ki je izjavil, da se četverozveza nahaja v vojni z rusko vlado. Vojna podvzetja so ustavljena vsled pogodbe o premirju, ki ima za svoj cilj sklep miru. Če se torej ne sklene mir in dosledno tudi pogodba o premirju nima nobenega smisla, bodo po preteku določene dobe vojna dejanja zopet oživila. Dejstvo, da ena izmed strank demobilizira, ne spreminja te stvari ne dejansko ne pravno. Znamenje mirovnega stanja so pravne in gospodarske razmere med državami; predpogoj za to pa je natančna določitev meje. Kakšnega mnenja o tem je boljševiška vlada? Trockij je odgovoril, da nima kaj pristaviti k prejšnji svoji izjavi. Ker je Kühlmann predlagal, naj se naslednji dan vrši seja delegatov, ki bi naj razpravljala o teh vprašanjih, je Trockij izjavil, da je njegova delegacija izdrla vse pravice, ki jih je imela ter da se bo vrnila v Petrograd. Za nadaljno izmenjavo misli naj služi direktno pogajanje med zavezniškimi vlada in med vlado federativne ruske republike in pa komisije, ki jih imajo četverozvezne vlade v Petrogradu.

Te komisije pa se v Petrogradu ne počutijo prav dobro. Nemška komisija je ovirana v svojem delovanju z največjimi zaprekami. Lenin in Trockij nimata nikdar časa, da bi se pogajala z njo. Vrhutega ruska vlada jutri ne drži besede, ki jo je danes dala. Tako se je zgodilo v nekem slučaju, ki zadeva nemške vojne in civilne vjetnike; obljubo prejšnjega dne je ruska vlada preključila drugi dan. Nastaja torej vprašanje, ali ima nadaljno bivanje nemške komisije v Petrogradu sploh kak namen. Tako poroča nemška uradna Wolfova pisarna.

Ta uradni glas daje tudi vsaj nekoliko spoznati sklepe, ki so se glede na Rusijo storili pri posvetovanjih vojaških in političnih voditeljev v nemškem glavnem vojnem stanu. Včeraj, 17. februarja, je potekla doba premirja, sklenjenega s pogodbo med Rusijo in četverozveznimi državami. Ali se bo takoj zopet začelo vojno stanje med Rusijo in Nemčijo? Kühlmann je napovedal v Brestu Litovskem, da po preteku dobe za premirje takoj zopet oživijo vojna dejanja. Če je to rekel diplomat, ali naj dvomimo, da bodo isto rekli tudi generali? V Nemčiji je vsled dogodkov na vzhodu vojno razpoloženje silno vzrastlo in vlada se bo težko obranila tega pritiska.

Torej nova vojna z Rusijo? Odločitev o tem bo kmalu padla. Kar se Avstrije dostaja, vsled mirovnega sklepa z Ukrajino ne meji več na Veliko Rusijo. Zato je tudi prišla v javnost poluradna vest, da bo Avstrija pri morebitni novi vojni med Nemčijo in Rusijo stala ob strani pripravljena, puško ob nogi.

Vojska med Nemčijo in Rusijo se bo nadaljevala

Iz Berolina se dne 16. februarja poroča:

Predsednik ruske mirovne delegacije, Trockij, je v svoji znani izjavi dne 10. februarja izrekel, da je za Rusijo sicer končano vojno stanje, in da je odrejena demobilizacija ruske armade, a je istočasno odklonil podpisati mirovno pogodbo. Tudi se ni hotel udeležiti plenarne seje, h kateri je bila povabljen ruska delegacija in je seino dvorano enostavno zapustil.

Ta enostranska izjava ruske delegacije samo umevno ni odstranila vojnega stanja, nasprotno, i še celo onemogočila, da bi se sklenil mir. Dne 1. decembra 1917 je pa bilo sklenjeno premirje z Rusijo ravno zaradi tega, da bi se sklenil konvencionalni mir, kar je bilo v sklenjenem premirju razločno na vedeno. Ker se je torej boljševiška vlada branila skleniti mir, je tudi konec premirja.

Nemška vlada ugotavlja, da je torej petrogradska vlada s svojim postopanjem dejansko odpovedala premirje. Smatrati se mora, da je sklenjeno premirje že od 10. februarja odpovedano, oziroma preklicano. Nemška vlada ima torej sedaj, ko je potekel osmi dan kot rok odpovedi, na vse strani prosto roko.

Istočasno se tudi poroča iz Berolina, da sta Nemčija in Avstrija že odpoklicali iz Petrograda svoje komisije. Ker je baje bilo v Dorpatu na Finskem pozaprthi okrog 360 Nemcev, kar še pa ni zanesljivo ugotovljeno, in se to smatra za preganjanje Nemcev na Finskem, se je vršilo dne 16. februarja zvečer veliko posvetovanje v nemškem glavnem stanu in je baje že padla odločitev.

Pod pretvezo, da je bilo v Dorpatu na Finskem pozaprthi par sto Nemcev, kar se smatra v Nemčiji za preganjanje Nemcev, v resnici pa ni nič drugega kot trite izvit, a dobro došel povod, da Nemčija zasede še več ruskega ozemlja, se bo vojska med Nemčijo in Rusijo skorogotovo nadaljevala in kri se nadalje prelivala!

Narod vstaja.

Maribor, 16. februarja.

Z veseljem in zanimanjem sledim prepovedi slovenskega ljudstva v naših krajih. Ljudsko glasovanje — pobiranje podpisov za Jugoslavijo — je v polnem teku. Številke govorijo. Treba ni nobenega prigovarjanja. Ljudje sami zahtevajo pole za podpis. Milo se stori človeku, ko vidi, da se je ravno po jugoslovanskem gibanju vzbudila velika masa našega ljudstva. Priprosti delavci, hlapeci, dekle, viničarji, najemniki in enaki sloji prihajajo in zahtevajo, da se jih vpiše med Jugoslovane. Laž, prav nesramna laž je, ko piše „Marburgerca“, da se ljudi sili k podpisu. Smelo trdimo, da, če pride do ljudskega glasovanja, dobimo celo v narodno ogroženih krajih ogromno večino ljudstva na svojo stran. Tako se je n. pr. v Kamnici pri Mariboru podpisalo za deklaracijo 655 oseb, v mestu Maribor nad 3000 Slovencev, v Št. Ilju blizu 1000 brez moških. Razveseljivo je tudi, da vstaja ptujska okolica. Samo v Hajdinu pri Ptuj se je izjavilo za Jugoslavijo nad 1000 Slovencev.

Ljudstvo se ne straši več beganja in groženj nasprotnikov, še za orožnike, ki so skušali nagajati, se nihče ni zmenil. Gotovo je, da Nemci in nemškutarji ljudstva ne bodo več dobili na svojo stran. Poskušali so z župani. Orng jih je vabil z ekspresnimi pismi na Dunaj. Linhart jih je prišel nagovarjati celo v Maribor. Obljubili so jim zastoj vožnje in povrnitev vseh potnih stroškov na Dunaj. A kakor izvemo, se jih je odzvalo le malo število, ki bi šli prodajati svoj narod. In tisti, ki bodo šli — če celo romanje na Dunaj ne bo padlo v vodo — si ne bodo priborili nobenih lavorik, ampak ljudstvo bo kazalo s prstom za njimi: Glejte ga izdajico slovenskega naroda! Svoj rod, srečo svojega ljudstva je hotel prodati za par desetakov ali stotak!

In kaj bodo dosegli Orng, Linhart, Schmiderer i. dr. s svojim romanjem? Nič, prav nič! Narodi bodo prišli do svojih pravic, do svobode, če še ne danes, pa jutri. Časi, ko so s Slovani komandirali Nemci in Madžari, bodo prav kmalu minili.

Izražam samo eno željo: Prirejajmo shode! Ljudstvo si zelo želi rogočiti se s svojimi poslanci in voditelji o perečih gospodarskih in drugih vprašanjih. Pojdimo med ljudstvo in o njem ga o veliki dobi, v kateri živimo in o bodočnosti, ki se ji približujemo. Če smejo naši nasproti i i prirediti shode, na katerih hrišča o za naslavljanje vojske, se pač tudi nam domoljubnim in Avstriji zvestim Slovincem ne bo zabranilo zborovanj, na katerih se hočemo pogovoriti o naših pravičnih zadevah in zahtevah.

Jugoslovan na dan! Slovenci vsi na plan!

Khuen-Hedervary nam!

Minulo soboto ob 4. uri zjutraj je umrl v Budimrešti bivši hrvatski ban in pozneši ogrski ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary.

Grof Khuen-Hedervary je danes mrtev. In stari latinski pregovor je rekel: „De mortuis nil nisi

bene. O mrtvih smeš govoriti samo dobro. A Khuen-Hedervary spada danes tudi že zgodovini. A zgodovina ne sme molčati. Nočemo metati kamenja na sveži grob ali na mrtvaški oder Khuen-Hedervaryja. Toda kot kronisti tudi ne smemo zamolčati, kaj je bil sedaj mrtvi grof Khuen-Hedervary za nas Jugoslovane, posebno za nesrečno Hrvatsko. Toda niti ne Khuen-Hedervary. Navsezadnje je bil on le orodje v rokah drugih. On sam je bil le verni sluga, ki je izvrševal ukaze drugih. Njegovo ime je torej le znak enega razdelja v zgodovini bratskega hrvatskega naroda. A to razdobje je eno najtežavnejših, najnesrečnejših v zgodovini Hrvatov.

Ker je prišlo leta 1882 vsled kršenja nagodbe od strani ogrske vlade do konflikta med večino hrvatskega sabora in ogrsko vlado in je vsled očitnega kršenja nagodbe demistificiral tudi ban Pejačević, si je ogrska vlada pomagala s tem, da je razpustila sabor in imenovala generala Ramberga za komisarja. Decembra leta 1883 je bil potem imenovan za bana grof Khuen-Hedervary. Z raznimi sredstvi podkupljenja si je znal ustvariti lastno stranko, ta kozvano narodno stranko, ki je s pomočjo vladnega aparata in nasilstva tudi dobila večino pri volitvah. To večino so sestavljali sami mameluki, neznačajni ali materijelno propali ljudje, ki bi bili pripravljeni služiti vsakomur, ki jih plača.

S tako večino je vladal nesrečno kraljevino 20 let. Toda tudi to mu je bilo mogoče le s pomočjo nasilstva in največje korupcije. Narodno misleče ljudi so preganjali in zapirali v ječe, in vsa javna uprava je bila korumpirana skozi in skozi. In spominov na to dobo se Hrvatska še do danes ni mogla otresti. In to tudi ni čudno. Saj je režim Khuen-Hedervary vladal na Hrvatskem skoro eno generacijo in je torej tudi imel priliko, da je zastrupil eno celo generacijo. Zato je tudi naravno, da ta strup deluje še tudi danes, 15 let po Khuenovem odhodu iz Hrvatske. Ako torej manjšino na Hrvatskem ne moremo razumeti, moramo vedno misliti, da so to še ostanki Khuenovščine, ki se ne dajo iztrebiti tako hitro. A če se je hrvatski narod znal znebiti Khuen-Hedervaryja, znal se bo otresti tudi še onih ostankov korupcije, ki še spominjajo na njegovo dobo.

Karl grof Khuen-Hedervary je bil rojen 1. 1849 v Freudenthalu v Šleziji. Vzgojen je bil najprvo na posestvu svojega očeta generala grofa Antona Khuen-Belasia, a pozneje je obiskoval gimnazijo v Osijeku in vseučilišče v Zagrebu. Poročen je bil s hčerjo bivšega ogrskega ministrskega predsednika grofa Kolomana Tisza. Leta 1879 je bil imenovan za velikega župana gjurske županije in dne 1. dec. 1883 za bana Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Iz Hrvatske je bil odpoklican dne 11. junija 1903 ter imenovan za ogrskega ministrskega predsednika. Toda moral je odstopiti že dne 3. novembra istega leta. Dne 11. februarja 1905 je bil zopet poklican na mesto ministrskega predsednika, katero čast je to pot obdržal do leta 1907.

Leta 1910 je skupno z Stefanom Tiszo ustanovil takozvano delavno stranko, ki ji je ostal predsednik do smrti.

S smrtjo Khuen-Hedervaryja je izginil iz političnega pozorišča eden največjih trinogov, ki jih pozna zgodovina Jugoslovancev. Toda tudi on je bil le orodje v rokah močnejših. Bil je tiran in ob enem sluga.

Jugoslovanska deklaracija.

Duhovščina velikonedeljske dekanije se pridružuje deklaraciji za jugoslovansko državo pod habsbursko krono in prusi Jugoslovanski klub, da vtraja v boj, dokler je ne dosežemo. — Sle-dijo podpisi vseh dekanijskih duhovnikov.

Duhovščina mest Varaždin in Senj na Hrvatskem je podpisala jugoslovansko deklaracijo.

Mestna zastopa Split v Dalmaciji in Sušak pri Reki sta se izjavila za ujedinenje Jugoslovancev.

Jugoslovanski klub je prejel na novo veliko število izjav za majniško deklaracijo deloma neposredno po pošti, deloma potom posameznih gospodov vposlancev. Izjavili so se za deklaracijo: Slovenske služkinje v Gradcu, občina Rihtarovci (okraj Ljutomer), krajni šolski svet Smarje pri Jelšah, žene in dekleta okolice Gomilsko (vse brez izjeme), okolice Grajskavas, okolice Sv. Rupert, Trnava, Zakeš, Sv. Matevž (cela župnija Gomilsko 481 podpisov), občina Sromlje, okraj Brežice, žene in dekleta benediških občin, katoliško bralno in gospodarsko društvo pri Sv. Benediktu, slovenske narodne žene in dekleta, možje in fantje v občini Obrež, žene in dekleta občine Braslovce, občine Smolnik pri Rušah, občine Lobnica pri Rušah, žene in dekleta iz Ljubnega v Savinjski dolini, Planinska okolica, občina Golobinjak in Loka pri Planini ter žene in dekleta iz župnije Planina, žene in dekleta župnije Sv. Trojice v Halozah pri Ptuj (350 podpisov), žene in dekleta občine Črešnjevci pri Slov. Bistrici, možje in mladeniči iste občine, žene in dekleta občine Šmiklavž (župnije Hoče), občina Petrovce (okraj Celje), Cigoneca pri Slov. Bistrici, katoliško bralno in izobraževalno društvo pri Sv. Frančišku Ksaveriju v Savinjski dolini, občina Križevci pri Ljutomeru, žene in dekleta župnije Šoštanj, Slovenjvas pri Ptuj, Kavela (okraj Ljutomer), Zamarkova-Lormanje, Spodnji Gasteraj (okraj Maribor), možje in mladeniči občine Novaštitca pri Gornjemgradu, občina Dobje (okraj Brežice), občina Sodinci, občina Sv. Vid pri Grobelnem, občina trg St. Jurij ob južni želez., občina Kamenščak pri Ljutomeru, krajni šolski svet in učiteljsko Sv. Lovrene v Slov. gor., občina Sv. Lovrene v Slov. gor., 205 žen in deklet župnije Zavednje, občina ter posojilnica Polenšak pri Ptuj, 453 župljanov župnije Gornja Ponikva, 43 žen in deklet begunk iz Goriškega sedaj v Dobovi in okolici, občina Negova, 46 žen in deklet občine Plitvički vrh (okraj Račona), 661 žen in deklet občin Mozirje trg in Mozirje okolica ter kolonija goriških beguncev v Mozirju-Rečici in Marija Nazarje, kmetijska podružnica Sv. Martin ob Paki. — Ker klubu dohaja tako veliko število izjav za deklaracijo, je seveda nemogoče objavljati tudi besedilo. Občine in društva, oziroma žene in dekleta, ki take izjave podpisujejo, naj, ako žele objave, obračajo tozadevne želje naravnost na uredništva slovenskih, oziroma hrvatskih listov. Ker dobi klub večkrat veliko število izjav narodnega ženstva naenkrat ob priliki, ko se vračajo poslanci na Dunaj, potom njih osebo, je večkrat nemogoče dognati tudi število posameznih podpisov. Stvar je zavzela med slovenskim in hrvatskim ljudstvom (posebno v Istri) tako obširnost, da se jasno vidi, da je naše ljudstvo vse prežeto narodne zavesti in z elementarno silo prihaja na dan njegova volja po narodni svobodi. Pošiljajo nam najnavdušeneje izraze soglasja, pesmice, pozdrave. Tudi od posameznikov prihajajo vedno take izjave. Občine in ženstvo, kjer so to dosedaj še zamudili, sedaj hitijo,

ker nihče ne bo biti zadnji. Tem potom vsem hvala! Slišijo se glasovi, da gotovi ljudje hočejo zatreči to gibanje. Opozarjamo, da nima nihče pravice, delati komu kake ovire. Kdor je za svobodno Jugoslavijo, ima tudi pravico, da to izrazi s svojim podpisom. In kemur bi se radi tega delalo kake sitnosti ali grožnje, naj to sporoči Jugoslovanskemu klubu na Dunaju, ki bo skrbel zato, da bodo Slovenci lahko izrazili svojo narodno voljo. — Jugoslovanski klub, Dunaj.

Jugoslovansko deklaracijo so podpisali in poslali našemu uredništvu: občine: Polenšak in Slomi pri Ptuj, Razbor pri Slov. Gradcu, Slovenke iz Gornje Hudinje 59, Slomi pri Ptuj 98, Polenšak 252 ženskih in 40 moških podpisov, Sv. Stefan pri Smarju vse, Trebnarje pri Celju 50, Sromlje 117, Artiče 351, Čermensak in Selce v Sl. g. 162 in 54, Gornja Veličina 116 in 25, Martin p. Vurbergu 500, Zlatoličje pri Ptuj 172, Spodnja Hajdina pri Ptuj 199, Sv. Kungota-Njiverce pri Ptuj 73, Slovenja vas pri Ptuj 106, Skorba pri Ptuj 121, Gornja Hajdina pri Ptuj 126, Breg pri Ptuj, ptujsko predmestje, 221 žen in 101 mož, Hodoše pri Ptuj 98, Gereča vas pri Ptuj 135, župnija Sv. Lovrene v Slov. gor. 897, občina Sv. Lovrene 308, Dragovič pri Ptuj 186, Zagorci pri Ptuj 121, Zakušak pri Ptuj 219, Hlapenci pri Ptuj 56, Martin na Pohorju 124, Slovenci-topničarji trdnjavskega topničarskega polka št. 5 in veliko število drugih vojaških oddekov.

Koroške Slovenke za svobodno jugoslovansko državo. Slovenske žene in dekleta župnije Loče, občina Bekštanj pri Beljaku, se iz vsega srca pridružujemo mirovni želji papeža Benedikta in našega cesarja Karla. Želimo ne le miru med državami, ampak tudi sprave med narodi, da preneha neznojni narodni boj in prepir in da pridejo vsi — tudi naš narod — do svojih pravic svobode in samoodločevanja. Prelita kri vseh naših vojakov in vse vojno trpljenje na fronti in v zaledju ne sme biti zastonj. Zato zahtevamo združenje vseh Jugoslovancev habsburške monarhije v svobodni jugoslovanski državi pod slavnim habsburškim žezlom. Z nami sta Bog in pravica. „Prost mora biti, prost naš rod, na svoji zemlji svoj gospod!“

Cel šoštanski okraj za Jugoslavijo. Župani šoštanskega okraja, zbrani na sestanku dne 9. januarja t. l., so se slovesno izjavili za združeno Jugoslavijo pod žezlom Habsburžanov. Pozdravljajo mirovna stremjenja Sv. Očeta in cesarja Karla I. Jugoslovanskemu klubu izrekajo popolno zaupanje, ter ostro obsojajo razdor, ki ga je pričel dr. Šusteršič. Podpisani so gg. župani: Za trg Velenje: Skaza; St. Ilj pri Velenju: Koren; Šmartin na Paki: Drev; Topolšica: Škruba; Sv. Andraž: Brunšek; St. Janž na Vinski gori: Kroflič; St. Florijan: Goddec; Skale: Jan; okolica Šoštanj: Dermol.

Občinski odbor občine Skale zahteva, da se preikopre združijo vsi Jugoslovani v samostojno jugoslovansko državo pod žezlom habsburškim. — Sle-dijo podpisi župana in vseh odbornikov.

Vzgleđna župnija: Župniji Hajdin pri Ptuj je sledila tudi župnija Sv. Lovrene na Dravskem polju, kjer se je nabralo 1163 podpisov za Jugoslavijo in sicer v kraju Apače 461, Sv. Lovrene 310, Pleterje 294 in Župečja vas 100. Slava ptujski okolici!

V Kamnici pri Mariboru se je za jugoslovansko deklaracijo nabralo častno število 655 podpisov. Mariborska okolica se vedno bolj zaveda in kliče: Tudi Slovenci severno od Drave hočemo biti v svobodni Jugoslaviji.

LISTEK.

Troje vprašanj.

Iz dni, ko sem bil rekrut, se spominjam tega: Šel je dež in ostali smo v barakah. Bil je to pust predpoldan, še desetkrat pustejši pri vojaki, kot je pust drugače.

Po menaži smo se vlegli po svojih stanicah — nekateri so pisali svojim domačim, drugi so se skušali razvedriti, zbijali šale in se smejali. Nekje oddaleč, z drugega konca barake, se je otožno glasila pesem Nemcev: „... Segle der Heimat zu! ...“

Jaz sem vstal, šel ven in se naslonil ob podboj pri vratih. Rad bi bil videl naše gore, a bile so vse prevlečene z meglo.

Potegnil sem časnik iz žepa in ga skušal čitati. A nobena novica me ni zanimala v njem, nobena beseda se mi ni zdela vredna, da se nastavim ob nji. Zopet sem ga vtaknil nazaj in razmišljeno strmел pred sebe, v to deževno meglo brez konca.

Polagoma se mi je približal star črnovojnik; že nekoliko sivih las, ubit in zdelan. Plaho kakor otrok je stopil k meni in me vprašal:

„Ali stoji kaj o miru v časopisih?“

„Ne, o miru ne stoji nič.“

„To je bilo pred skoraj tremi leti.“

Še se večkrat spominjam tistega zgubanega olaza, tiste trudne postave, tistih žalostnih, prosečih oči.

Ali še živi, revež? Ali še sanja o miru in upa kakor takrat?

Bilo je v nedeljo večerko in sam sem bil v pisarni.

Plaho je nekdo potrkal na vrata. Odzval sem se, a nikdo ni vstopil. Odzval sem se drugič, a tudi tokrat nič. Kdo če biti?

Odprl sem vrata in pred menoj je stalo malo, drobno dekletce. Prisolil bi ji bil pet, šest let.

„Prosim, kruha!“

„Odkod pa si, mala? In kako ti je ime?“

Tiho, da sem jo komaj slišal, mi je povedala ime in ulico.

„Ali že hodiš v šolo?“

„V peti razred.“

„Kolikokrat pa si stara?“

„Ednajst let.“

„Ali te je mama poslala sem?“

„Ne. Sama sem šla. Samo juho sem imela o-poldne.“

„Ali vas je še več? Imaš brate, sestre?“

Umolknila je in gledala v tla. Čutil sem: šlo ji je na jok. Mučil sem jo s svojo radovednostjo, ker sem jo, že itak ponižano, poniževal še bolj.

Odrezal sem četrt štruce in ji ga dal.

Zopet je vzdignila oči, čudovito lepe od hvalnosti in nenadoma je postala vsa zgovorna in za-upna.

„Tri brate sem imela. Eden je umrl, roko in nogo mu je odtrgalo. Zdaj imamo samo še dva. Eden je na vojski, drugi pa je še premlad. Tisti je doma. Tudi dve sestri imam. Ena je tako velika kot Vi.“

Odrezal sem ji še en četrt kruha za tiste, ki so doma.

Kajti žalostna misel me je obšla.

Ali je tudi tisti, ki je tako velika kakor jaz, kedaj tako, da bi morala prositi kruha? —

Nekoč, ko sem šel mimo sadonosnika, sem videl ta prizor:

Posestnik sadonosnika je zalotil mladega vjetnika, ko je kradel sadje.

„Ho, kaj pa iščeš tu?“

Vjetnik, bled, upadel fant, je stal pod drevesom in molčal.

„Kaj iščeš tu?“

Posestnik je zamahnil s palico in ga udaril po hrbtu.

Vjetnik se ni ganil. Samo udano, kakor da bi prosil, je zaječal:

„A pane, kaj delaš? Lačen sem.“

„Lačen si?“ je ponovil z mirnim glasom kmet. Usmiljenje je padlo v trdo, grčavo sree. „Na, tukaj imaš jabolk! Zdaj pa glej, da bežiš!“

Velikokrat se spominam na ta prizor, ko vidim bečo sedanjih dni. —

Kajti videl sem vjetnike, ki so iskali kiselice po travnikih in žvečili travo. Videl sem črnovojnika, ki je dolge ure razkopaval zamrznjeno njivo, da la najde v njej pozabljen krompir.

In videl sem dobre ljudi, ki so pomagali, kolikor je mogoče pomagati dandanes.

A videl sem tudi zaprta vrata, seliščna srea in brez razumevanja.

In večkrat se spominam na tiste besede: „A pane, kaj delaš?“ —

I. G.

Slovenske žene in dekleta v St. Ilju v S. gor., stražnice naše obmejne zemlje, se z vso dušo pridružujemo jugoslovanski deklaraciji, ki nam naj pod žezlom Habsburžanov donese jasnejših dni. Svobodno, spoštovano in edino hočemo domovino, zlasti me, ki trpimo že leta pod krutim nasilstvom, me, ki ne poznamo vojske le zadnja štiri leta, temer ves čas svojega zavedanja. Naj ne bodo razvaline naših domov, naša prodana polja in gorice žalostni pomniki potomcem! Nikdar! Iz sleherne ruše, osvežene z našim znojem in našimi solzami, vstani nova moč, nova vera in novo upanje, iz teh treh pa nova preizkušena ljubezen, ki naj bo zvesta stražnica Jugoslavije. V to pomozi Bog in delo naših poslancev, kojim izrekamo svojo zahvalo in popolno zaupanje. (Sledi 485 podpisov iz občin St. Ilj in Cirknica ter 588 iz Ceršaka in Selnice.)

Slovenske žene in dekleta iz občin Kapela, Radinci, Muršček in Rihtarovci v okraju Gornja Radgona navdušeno pozdravljajo delo Jugoslovanskega kluba za osvoboditev, mir in srečo našega naroda ter jim izrekajo popolno zaupanje. Solze in bol slovenske matere, žene, hčerke in neveste morajo biti skupno s krvjo slovenskih mož in mladeničev odkupnina za ljubljeni narod iz spon zatiranja in nesvobode. Bodi nam bodočnost jasna in mila in odprta pot k napredku in razvoju „Mlade Jugoslavije.“ Klical te je Napoleon: Vstani, Ilirija! Bodi te Jugoslovani! Zdaj je prišel naš veliki dan: Svoboden bodi Jugoslovani! Vstaja naš rod in družijo se z brati: Z nami Srbi, z nami Hrvati! Živel Karel, naš svetli vladar, Mlade Jugoslavije car! — Kapela 151, Muršček 250, Radinci 92, Rihtarovci 33 podpisov. Skupaj 526.

Slovensko ženstvo iz Dobove in okolice za deklaracijo. Veliki Slovan, nepozabni dr. Krek, je nam v svoji oporoki izročil: „Vi vsi, ki ste seme izkrmavalega naroda, mislite le eno: Kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen posvečali vaši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in omiko!“ Izpolnjujoč to oporoko, se pridružujemo podpisane žene in dekleta majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ga pozivamo, da ne odneha, dokler ne bomo v smislu zagotovila našega presvitlega vladarja Karla v „lastni hiši lastni gospodarji“ in obljubljamo, da bomo tudi me po svojih močeh pomagale uresničiti svobodno Jugoslavijo pod habsburškim žezlom. — Sledi 377 podpisov.

Žene in dekleta župnije Sv. Lenart v S. gor. se enoglasno pridružujejo deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in zaupajo popolnoma našim gospodom poslancem. — Sledi 341 podpisov.

Konjice. V naši nadžupniji se je izjavilo za Jugoslavijo s svojimi podpisi 566 žen in deklet. Tudi pri nas vlada veliko navdušenje za Jugoslavijo, v kateri bomo Slovenci neodvisni gospodarji v lastni hiši.

Žene in dekleta občine Griže pri Celju se z najsrčnejšim navdušenjem pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ga pozivamo, naj ne odneha, temveč vztraja do končne uresničitve, v smislu izreka našega presvitlega vladarja. V lastni hiši hočemo mi gospodariti. — Sledi 492 podpisov.

Velenje. Za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba se je podpisalo v občini Velenje 408 Slovencek.

Topničarji za Jugoslavijo. Pišejo nam: Z veseljem srcom čitamo v Vašem cenjenem listu, kako se slovenske občine ena za drugo izjavljajo za združenje Jugoslovani. Prav je tako! Tudi mi slovenski topničarji na bojnem polju se temu z vsem srcem pridružujemo in popolnoma soglašamo z vsemi sklepi Jugoslovanskega kluba. Živela Jugoslavija! — Slovenski topničarji težkih havbičnih bat.

Izjava. Podpisana Peitlerjeva družina zahteva, da se prejkorej združijo vsi avstrijsko-ogrski Jugoslovani v samostojno jugoslovansko državo v smislu deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917, pod žezlom slavne habsburške vladarske hiše, ker vidijo edino v tem rešitev slovenskega naroda. Sv. Primož nad Vuzenico, dne 8. febr. 1918. Josip Peitler, Jozefina Peitler, Reza Peitler.

Politične vesti

Mariborski okrajni zastop in Jugoslavija. V soboto, dne 9. t. m., je povabil mariborski župan in načelnik okrajnega zastopa dr. Schmiderer župane in druge veljake, katere prištevajo med „svoje“, to je: nemškutarje, v dvorano okrajnega zastopa, kjer jim je „Štajerčev“ urednik v poldrugo uro trajajočem govoru opisal groznega jugoslovanskega zmaja. Linhart je trdil med drugim: Napeti moramo vse sile, da preprečimo Jugoslavijo. Jugoslovanski klub je s pravil vso stvar že tako daleč, da je treba še samo cesarjevega podpisa in — ustanovljena bo Jugoslavija. Linhart je s povzdignjenim glasom trdil: In tedaj bodo izgubljeni vsi Nemci v Mariboru, Ptuj, Celju, in v vodo bo vržen ves denar, ki sta ga izdala Südmarcha in Schulverein za ponemčenje slovenskih krajev. Štajerska bo raztrgana, severno od Spielfelda bo meja in kdor bo hotel čez mejo, mu bodo delali Slovenci težave. Vlada Jugoslavije bo zaprla vse nemške šole, odstranila nemške uradnike,

prepovedala bo izvoz vina, sadja in vseh življenjskih potrebščin v nemški del Avstrije. Davkoplačevalci bodo imeli plačevati ogromna bremena, ker bo treba zidati palače za jugoslovanske ministre in druge urade. Linhart je celo trdil, da ima Jugoslovanski klub že pripravljen načrt za organizacijo in uniformo jugoslovanske armade. Preplašeni so poslušali nemškutarji Linhartova razkritja, dvomljivi pa so se smejali in na tihem napravili sklep, da zapustijo še v pravem času nemškutarsko ladjo. Konec zborovanja je bil, da je načelnik dr. Schmiderer pozval navzoče, naj se udeležijo potovanja na Dunaj. Z deputacijo se mora preprečiti, da cesar ne bo potrdil Jugoslavije. Razlika je v Mariboru bila napram Ptuj samo ta, da je dr. Schmiderer pozival navzoče, naj vsak sam utrpi stroške potovanja na Dunaj, samo če kateri res sam ne zmore stroškov, za tega se bo že odnekoč poskrbelo za povrnitev stroškov. Tako se je shod končal brez navdušenja, brez posebnega vspeha.

Dr. Duhač proti Jugoslaviji. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da agitira namestnik državnega pravdnika dr. Duhač v Mariboru proti jugoslovanski deklaraciji. Sestavil je nemško protizjavo, katero je v svoji gorečnosti dal tudi prestaviti na slovensko. S to Duhačovo protizjavo se bo „hauziralo“ po Mariboru in zbiral podpisov proti Jugoslaviji. „Marburgerca“ je zagnala grozen halo, ko je nek pismonoša v svojem ožjem družinskem in v krogu znancev na izrečno željo dotičnih pobiral podpise. Sedaj pa pride celo namestnik c. kr. državnega pravdnika in bo zbiral podpise proti Jugoslaviji, čeravno izrečno zahtevamo, da mora biti bodoča jugoslovanska država pod žezlom nabsburške vladarske hiše. Dr. Duhaču želimo pri njegovi podjetnosti obilo sreče!

Kaj pa to? Iz Krčevine pri Ptuj se nam iz zanesljivega vira poroča, da je ptujski okrajna sodnija začela klicati na zagovor osebe, ki so pobirali podpise za jugoslovansko deklaracijo. Naj se nam ali pa Jugoslovanskemu klubu na Dunaju javi vsak slučaj, če bi katero okrajno sodišče si drznilo plašiti, begati ali celo klicati na zagovor ljudi, ki niso zakrivali ničesar družega, nego če so pobirali podpise za jugoslovansko deklaracijo! Sodnije bi morale vedeti, da vendar ne gre, klicati ljudi na zagovor in jih odtegovati od dela za — prazen nič!

Štajerski nemški krščanski socialci proti jugoslovanski deklaraciji. Deželni odbor nemške krščansko-socialne stranke za mesta, trge in industrijske kraje na Štajerskem se je izjavil proti ustanovitvi jugoslovanske države. Svoj sklep utemeljuje s tem, da je baje v nevarnosti skupnost države, ker se Nemcem ne da nobenega jamstva za prost dohod do Trsta in ker bi baje bili nemški bratje na jugo v nevarnosti, da se razparadijo.

Orožniki proti slovensčini. Poslanci Pišek in tovariši so stavili dne 23. jan. t. l. na domobranskega ministra sledečo interpelacijo: Orožniškemu vice-stražmojstru Martinu Šimenko v Oplotnici se je 7. dec. 1917 narodil otrok, ki je bil 16. dec. 1917 krščen v župni cerkvi v Čadramu na ime Fridolin. Župni urad v Čadramu je izdal uradni krstni list v slovenskem jeziku. Orožniška postaja v Oplotnici je poslala dotični krstni list na poveljstvo orožniškega oddelka v Celju, ki je pa zahtevalo od župnega urada v Čadramu, da mu mora vpslati krstni list v službenem, t. j. v nemškem jeziku, ali pa v latinskem jeziku. Župni urad v Čadramu pa tej neutemeljeni zahtevi ni mogel ustreči, ker je bilo očitno, da je poveljstvo orožniškega oddelka v Celju iz nagajivosti stavilo to zahtevo. Kajti v resnici je neverjetno, da bi v Celju, čegar okolica je popolnoma slovenska, na orožniškem oddelku ne bilo nikogar, ki bi ne bil zmožen slovenskega jezika. Rubrike v glavju krstnega lista se glasijo v slovenskem in v nemškem jeziku, torej bi bilo tudi za takega, ki razume samo nemški, prav lahkoumljivo, kar pomenijo posamezne besede v krstnem listu. Podatki o rojstvu, krstu in spolu so itak označeni v arabskih črkah. Nadalje se mora pripomniti, da je čadramska župnija, v kateri se nahaja vas Oplotnica, čisto slovenski kraj in se torej vodijo vse župne matrike v slovenskem jeziku. Krstni list mora biti natančno tako izgotovljen, kakor se glasi krstna matična knjiga. Za krstni list, izgotovljen v nemškem jeziku, bi trebalo uradnega legaliziranja, kar bi pa zopet zahtevalo precej dolgo pot v Konjice. Zaradi tega prihajajo iz Ogrskega na župne urade in na vse javne urade matični izkazi samo v madžarščini. Okrajna glavarstva si večkrat oskrbijo prestavo takih krstnih listov, večkrat pa tudi ne. Zahteva poveljstva c. kr. orožniškega oddelka v Celju je tudi nepostavna. Po § 19 državnih osnovnih zakonov je vendar vsak v Avstriji običajni jezik enakopraven, spisi in listine se morejo izgotoviti v vsakem v Avstriji enakopravnem jeziku in izročevati državnim uradom. Zaradi te nezakonite, državnim osnovnim zakonom nasprotujoče in slovenski narod globoko žaleče zahteve vprašajo podpisani: Je-li ekscelence domobranski minister pripravljen: da pouči poveljstvo orožniškega oddelka v Celju, da ni upravičeno zahtevati listine, ki so izgotovljene samo v nemškem ali v latinskem jeziku?

Hrvatje se nočejo več ukloniti Madžarom. Ogrski prehranjevalni minister je zahteval, da se mo-

ra kontrola uvoza živil iz Hrvatske v Avstrijo koncentrirati v Budimpešti. Ban pl. Mihalovič je proti temu odločno protestiral in izjavil, da Hrvati ne bodo nikdar dopustili, da bi Madžari posegali v avtonomijo Hrvatske. — Do spora grozi priti tudi glede bodočega finančnega razmerja med Ogrsko in Hrvatsko. Madžari bi radi naprtili Hrvatom večja bremena, posebno glede vojnih davkov. Hrvatski zastopniki v regnikolarni deputaciji so izjavili, da se na noben način ne bodo udali. Poročila iz Zagreba naglašajo, da utegne priti do resnega spora z Ogrsko.

Razburjenje med Poljaki radi Holma. Minulo soboto je Poljski klub sprejel dve resoluciji, eno, ki so jo malo poprej sklenili poljski člani gosposke zbornice, dotim je drugo sestavila parlamentarna komisija poljskega kluba. Obe resoluciji se izrekata najostreje proti odcepitvi Holmske gubernije. Prva resolucija, ki jo je baje sestavil bivši gališki namestnik grof Pininski, očita med drugim grofu Czerninu verolomstvo. Obe resoluciji sta bili sprejeti brez razprave, da ne bi se motila enotnost manifestacije. Poljski poslanci so se poleg tega hoteli obrniti v posebnem, v soboto sklenjenem manifestu na poljski narod. Vlada je zaplenila toliko manifest, kolikor resolucijo. O taktičnem postopanju v državnem zboru bo klub sklepal danes. Poljski člani gališkega deželne odbora so brzojavno protestirali pri ministrskem predsedniku in ministru zunanjih zadev proti krivici, storjeni poljskemu narodu. Protest so sklenili na posebnih zborovanjih tudi profesorji Lvovskega vseučilišča, tehnične visoke šole, učitelstvo ljudskih in srednjih šol, vsa kulturna in gospodarska društva, uradniki in uslužbenci Lvovskega magistrata, sodni funkcionarji, uradniki itd. Danes pa se vrši v vsej deželi splošen štrajk. Temu protestnemu štrajku so se pridružili tudi poljski denarni zavodi, društvo časnikarjev, društvo zdravnikov, odvetniška zbornica in vsa ženska društva. Poljski denarni zavodi so sklenili, da pretrgajo zveze z avstrijskimi bankami. Lvovski odvetniki so naprosili predsedništvo višjega deželne sodišča, da odgodi za danes določene razprave. Danes, od 9 predpoldne, do 6 zvečer je ustavljen ves železniški promet. Vse trgovine — izvzemši lekarne — so zaprte. Obrat v tovarnah in delavnicah je ustavljen. Enako obrat cestnih železnic in elektrarn. Časopisi niso izšli. Ta narodna manifestacija se je začela s službo božjo v vseh cerkvah. Vršilo se je mnogo manifestacijskih shodov, na katerih so nastopili govorniki vseh strank.

Tedenske novice

Iz politične službe. Okrajni nadkomisar v Gradcu dr. Emil pl. Rajakovič, ki je del časa služboval kot okrajni komisar pri celjskem glavarstvu, je imenovan za okrajnega glavarja.

Odlikovan vojni kurat. Vojni kurat Bogdan Lendošek je vnovič odlikovan in sicer z duhovniškim zasluznim križcem II. razreda z meči.

Do 50.000 Hrvatov in Srbov iz Hrvatske, Slavonije, Bosne in Hercegovine, Istre, Dalmacije, Reke in Medmurja je padlo v tej vojni za našo monarhijo — tako je izračunal v „Domu“ g. dr. Rudolf Horvat.

Za slovenske obrtnike. Na občnem zboru Zveze južnostajerskih obrtnih zadrug se je sprejela še naslednja resolucija: Po drugih deželah skrbe posredovalni zavodi za obrtništvo v sedajni vojni krizi s tem, da dobavajo mali rokodelci usnje, obleko, sukanec ter druge za obstoj malega rokodelca neobhodno potrebne pripomočke. Štajerski zavod se v tem eziru sploh ne briga, ali pa deli svoje dobrrote samo onim mestom, od katerih slovenski obrtnik sploh nič ne dobi. Ker je vsa organizacija štajerskega obrtništva spešujočega zavoda prikrojena tako, da sploh Slovenci nimajo do tega vstop. Da je dobava usnja za čevljarja nemogoča, pomeni za ta stan naravnost katastrofo, ali zakaj dobavljajo istega trgovci z usnjem, ki ga ali potem izmenjave oddajo ali pa tako drago, da ga ne more kupovati čevljar, ker bi prišla cena za čevlje strankam neznosno drago. Medtem ko druge dežele že zdavnaj dobavljajo za svoje obrtnike — krojače in šivilje — blago in sukanec, spodnještajerske zadruge ne vedo o tem povedati druga, kakor da do danes niso dobili udje le v enem slučaju, kar so zahtevali od obrt pospešujočega zavoda. V kuratoriju štajerskega obrt pospešujočega zavoda ni zastopan slovenski obrtnik, trgovec ali industrijalec kljub temu, da tvorijo Slovenci eno tretjino štajerskega prebivalstva in da je obrt in trgovina v tem delu dežele zelo razvita in kljub temu, da tudi slovenski krogi zavod prav pridno podpirajo. Štajerska oblačilnica, koje vodi je g. Einspinner, ne zadostuje opravičenim zahtevam slovenskega dela dežele, ker se na od zadrug priporočane osebe sploh ni oziralo, ker ne zadostuje nujnim zahtevam in ker tudi v tem zavodovem oddelku ni slovenskega zastopnika. Ker

se vidi, da je vzel štajerski obrt pospešujoči zavod gospod Avgust Einspinner v oskrbo, do tega nam narodnega nasprotnika pa slovensko obrtnišvo nima zaupanja, se izreka zavodu nezaupanje in se zahteva, da se ustanovi za Spodnje-Stajersko s sedežem v Celju obrt pospešujoči zavod. Jugoslovanski klub se pa naprosi, da pri ministrstvu za javna dela posreduje za uresničenje naših zahtev.

Dajte nam trgovsko in obrtno zbornico za Slov. Štajer! Slovenski obrtnik nam piše: Spodnji Štajer šteje 10.697 glavnih in 413 postranskih obratov, kakor nam je povedal na obnem zboru naše Zadruga v Mariboru poslanec dr. Verstovšek. Srednji in Gornji Štajer imata 18.000 obratov, a imata kar dve zbornici, eno v Gradcu in drugo v Ljubnem, Slovenski Štajer pa nobene. Zakaj ne? Zato, ker bi moral biti slovenski trgovec in obrtnik vedni tlačan nemških Gradčanov. Tudi slovenski obrtniki in trgovci se pridružujemo slovenskim kmetom in kličemo: Proč od Grada! Proč od naših tlačiteljev! Mi hočemo biti sami svoji gospodarji v domači hiši. Naša zahteva po ustanovitvi trgovske in obrtne zbornice za Slovenski Štajer ne sme več z dnevnega reda. — Obenem prosim uredništvo „Straže“ za sprejem dopisov iz obrtniških krogov. Slovenski obrtnik. (Dostavke uredništva: Le pridno se oglašajte! „Straža“ Vam je vedno drage volje na razpolago.)

Vojaška potrata. Pod tem naslovom smo v št. 10 od dne 4. februaria t. l. priobčili sledeče: Da je pri vojaštvu grozna potrata, je splošno znano. V Mariboru je ta potrata pri plinu kar izživajoča. Že nad tri mesece ni v učiteljsku in v gimnaziji nobenega vojaškega bolnika. Kljub temu pa so razsvetljeni celo noč od večera do jutra vsi hodniki in vse sobe, kjer spijo maloštevilni vojaški strežniki in vojaške strežnice. In to se godi v Mariboru, kjer nam tako silno primanjkuje plina! — O tem nam je poslalo vojaško postajno poveljstvo v Mariboru sledeče pojasnilo: „Že nekaj tednov so v gimnazijskem poslopiju razsvetljene vsake dni sobi št. 6 in 8 (spalnice komandiranih) in sicer do retrete, hodnik v pritličju (da se more stražiti pohištvo, pripravljeno za preseleitev) in soba za ponočno inšpekcijo skozi celo noč, v poslopiju moškega učiteljskega soba št. 29 (spalna soba kuharice in kuhinjske dekle) kakor inšpekcijska soba za telefonsko inšpekcijo sta razsvetljeni do retrete, pisarniške sobe poveljstva bolnišnice in poveljstva sanitetnega oddelka po potrebi do proti 6. uri zvečer. kuhinja tamkaj zjutraj in zvečer je razsvetljena po potrebi. V zadnje imenovanem poslopiju se nahaja zasebno stanovanje ravnatelja tega zavoda; glede razsvetljave tega zasebnega stanovanja pa poveljstvo bolnišnice nima nobene ingerence. Notica v „Straži“ je torej neutemeljena in ne odgovarja dejanskim razmeram.“

Železniška nesreča v Rušah. V sredo, dne 13. februaria, ob 10. uri zvečer, se je zgodila v Rušah železniška nesreča, katere je zahtevala več človeških žrtev. Tovorni vlak je trčil v vojaški bolniški vlak, ki je stal prazen na postaji. Ubite so bile štiri osebe, med temi sprevoznik Heuberger iz Celovca, štiri osebe so bile težko in več lahko ranjenih. Od težko ranjenih so pozneje umrle še tri, četrti, nadsprevodnik Lešnika, so spravili v mariborsko bolnišnico. Razbitih je več železniških vozov. Tir je bil tako poškodovan, da je bil promet delj časa ustavljen. Iz Maribora sta takoj, ko se je izvedelo za nesrečo, odpelala dva pomožna vlaka v Ruše. — S koroškega kolodvora se nam poroča, da so mrtve samo štiri osebe. — O vzroku nesreče se ne ve nič gotovega. Nekatere vesti pravijo, da je bil na tovornem vlaku rogov strojevodja, ki ni bil popolnoma vešč svoje naloge.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje za nedeljo, dne 24. t. m., po brzovlaku št. 1, sestanek na Zidanmost, gostilna Juvančič. Na dnevnem redu bo razgovor o stanovskih in organizatoričnih vprašanjih. Dostop ima vsak jugoslovanski železničar brez razlike. Ker se vabila ne bodo razpošiljala, vabimo jugoslovanske železničarje tem potom, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Mala Drava. Drava že dolgo ni bila ob sedanjem času tako nizka kot je danes. Z brodovi se le z veliko težavo pride preko reke. Vzrok: zima brez snega.

Usnje za kmetško prebivalstvo. Na posredovanje poslancev je trgovsko ministrstvo dalo zagotovilo, da sme kmet za svojo lastno rabo ustrojiti za podplate in za gornje usnje kože doma zaklane ali v sili zaklane goveje živine, če prosi za tozadevno dovoljenje. Prošnje, kolkovane s kolkom po 3 K, morajo biti naslovljene na trgovsko ministrstvo. Storili so se tudi primerni koraki glede kož doma zaklanih ovac in koz.

Bivši turški sultan umrl. Dne 10. februaria je v Carigradu vsled vnetja pljuč umrl bivši turški vladar sultan Abdul Hamid II. v 76. letu svoje starosti. Zasedel je prestol leta 1876 in je vladal do leta 1909, ko ga je zarota mladoturških častnikov odstavila, ga poslala v prognastvo in za turškega vladarja izklicala njegovega brata, sedaj vladajočega turškega sultana.

Dopis.

Maribor. Po našem mestu delajo sedaj vojaški oddelki predela za električni tok. Stavi jo droge in pritirajo v hiše železne kline. Čudno je to, da niko-

gar ne vprašajo, ali in kje smejo vrtati zid. Pravijo, da bo že meseca aprila Maribor električno razsvetljen.

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznanja, da bodo tisti, ki si pečejo kruh doma, dobivali v tem tednu samo polovico toliko moke, kolikor bi se sicer morali dobivati in sicer bo prišlo na osebo $\frac{1}{8}$ kg jedilne moke in ravno toliko koruznega zdroba. Stranke, katere si same pečejo kruh doma, bodo dobivale samo $\frac{1}{4}$ kilograma koruznega zdroba, ostalo prip dajočo množino pa kot krušno moko.

Pesnica. To je že od sile, kako se sedaj postopa z nami kmeti. Pri zadnji oddaji živine so nam pobrali mesarski vajenci, pomočniki in vojniki celo verige od oddanih volov. Vpilo se je nad nami, zakaj ne prinesemo seboj vrvi. In če je kdo tudi imel vrv, vzeli so mu še tudi verige. In vse pritožbe nič ne pomagajo. Obrnili smo se do živinozdravnika in veterinarnega nadzornika g. Fišerja, a tudi ta nam ni hotel pomagati. Mi kmetje smo izročeni na milost in nemilost raznim odurnežem, ki si iz nas kmetov samo norce brijejo. To si ne damo več dopasti. Odločno zahtevamo od merodajnih činiteljev, naj vendar poučijo mesarsko osobe in vojaštvo, naj postopa tako kot je prav in naj ne smatra nas živinorejcev za neko nižjo vrsto ljudi. Naša gospodarstva so že brez vrvi in nazadnje še verig ne bomo imeli. Naj oblast odredi, da nam bodo mesarji in vojniki dali naše vrvi in verige nazaj. Čemu pa jim so? Če ta opomin ne bo nič pomagal, obrnili se bomo nekam drugam! — Posestnik od Spodnje Sv. Kungote.

Lutomer. Veleposestnik J. Mursa baje namerava zgraditi ob Muri veliko elektrarno, katere bi oddajala električno silo in luč za Mursko polje in tudi v Prekmurje. Strokovnjaki že izdelujejo tozadevne načrte.

Vagna. Javnosti je gotovo že znano, da imamo tukaj slovensko sirotišče, v katerem dobiva 80 sirot pod dobrim vodstvom č. šolskih sester Vincencije, Pankracije in Kaliste popolno oskrbo. Da morejo iste izvrševati svojo tako težko in požrtvovalno nalogo, gre najprej zahvala g. upravitelju taborišča dr. Volteju, predvsem pa g. dr. Ipavicu, ki se zares z oče-

tevskim srcem zavzema za uboge slovenske sirote. Dne 9. in 10. t. m. smo imeli tu majhno pustno veselico, katero so posetili prvi dan tukajšnji predstojniki in razni gostje iz Lipnice, drugi dan pa slovenski begunci. Veselica je uspela prav dobro, dasiravno je bilo tako malo časa na razpolago. Zaslugo pri tem ima največ č. sestra voditeljica Vincencija Lab. Otroci so bili tega dne jako veseli, posebno še, ker so bili pogoščeni z malo južino, a ljudje istotako, ker so za par uric pozabili vse gorie, ki jim je ta kruti čas naložil.

Sp. Polskava. Zlato poroko sta dne 16. febr. v ožjem krogu otrok, znancev in prijateljev obhajala g. spod Karel in gospa Helena Hrašnik. Poročena sta bila dne 16. februaria 1868. Blagima jubilaroma še mnogo veselih dni na večer njunege življenja!

Zreče. Tudi izven mej naše občine znani gospod Presker, tukajšnji veletrgovec, je nedavno odšel v Gradec iskat zdravniške pomoči. Sedaj pa smo dobili naznanilo, da je ugledni, še le 55 let stari mož tam umrl. Delavni duši svetila večna luč!

Šoštanj. Čitalnica priredi v nedeljo 24. t. m. ob 3 uri pop. v hotelu Avstrija narodno igro s petjem v 5 dejanjih »Revč k Andrejček«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Za zabavo bo skrbel igra in srečok v. za lačne želodce in žejna črta pa gostilničarka »Avstrije«.

Posojilnica v Mariboru Narodni dom naznanja, da uraduje vsak delavnik od $\frac{1}{2}$ 9 do 12. ure predpoldne.

Lisnicin uredništvo.

Slov. Bistrica: Radi shoda se obrnite na državnega poslanca. Radi razmer v hotelu »Avstrija« pa se obrnite na Posojilnico kot hišno lastnoco. Kritiziranje v listu bi menda malo pomagalo. Prosimo, pišite večkrat kaj.

OGLAS.

Najboljši kavni nadomestek v kockah ali odprto na vago v poštnih zavitkih 5 kg prodaja najceneje Alojzij Olifčič Trst, via Coroneo 13. 34

Jesenske prasce

kakih 5 ali breje svinjo želi kupiti Simo Doško, posestnik Kamnica pri Mariboru. 31

Sprejem dva učencev v uk, katere sta dobrih starišev, in sta vsaj z dobrim uspehom dovršila štirirazredno ljudsko šolo. Ivan Rehek, stavbeni in umetni ključavničar v Celju.

Vupim pianino, madraca in posteljni vložek za denar in druge stvari. Naslov v upravnistvu.

KUPIM
dobro ohranjen

PIANINO

ali
HARMONIJA

Naslov na upravo
tega lista št. 24.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Tretja
IZVANREDNA C. KR. DRŽAVNA LOTERIJA
za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariu vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Zrečanje je javno in se vrši na Dunaju dne

21. februaria 1918. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzovajnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnatelstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

ZAHVALA.

Na zadnji posred. gosp. župnika v Jarklostru,

Karla Tribnik

ga je sprejela nepretrgoma množica ljudi iz domače in sosednje županije. Vsem iskrena zahvala! Najkrajša zahvala velj. g. duh svet. Fr. Krulc dekanu in nadzorniku v Lasku za v sredi segajoč govor v cerkvi in vsem duhovnim sobratom r. j. pokojn. za spremstvo. Bog plači in spominjate se blagega rajnika v molitvi!

Jarkloster-Maribor, 12. febr. 1918.

Zlatoč. obitelj
Tribnik - Pestevček.

+

V neizmerni žalosti javljamo vsem znancem in prijateljem, da je naš ljublj. brat, st. in velj. g.

KAREL TRIBNIK,

župnik v Jarklostru, častni član obč. ne Jarklostru in župnijske svetne za 0 letno zvesto službovanje

naglom. v nedeljo, dne 10. februaria v Gospodu zaspi.

P. greh pr. blag. g. r. j. k. se je vršil v torek, dne 12. febr. na pokopališču v Jarklostru.

Jar. lostr. Maribor
dne 12. februaria 1918

Žaloč. obitelj
Tribnik - Pestevček.

KUPIM

korenje,
repo,
kisl. zelje,
kisl. repo,
strd,
d. vesno skorjo,
ježice,

po najvišjih cenah in tudi po vagonih za aprovizacije. Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof-ova ulica 57.

Slovenci!
Naročajte in
razširjajte
Stražo!